

Küllerin Günü

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Kızıl Nehirler
Taş Meclisi
Leyleklerin Uçuşu
Kurtlar İmparatorluĐu
Siyah Kan
Şeytan Yemini
Koloni
Ölü Ruhlar Ormanı
Sisle Gelen Yolcu
Kaiken
Lontano
Kongo'ya AĐıt
Ölümler Diyarı
Son Av

Küllerin Günü

Orijinal adı: Le Jour des Cendres

© Éditions Albin Michel, 2020

Yazan: Jean-Christophe Grangé

Fransızca aslından çeviren: Tankut Gökçe

Yayına hazırlayan: Hülya Balcı

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

1. baskı / Mart 2021 / ISBN 978-605-09-8197-1

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Cüneyt ÇomoĐlu

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2

34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00

Sertifika no: 44452

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No.3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Küllerin Günü

Jean-Christophe Grangé

Çeviren: Tankut Gökçe

I

Bağ

Temel kuralları biliyordu.

Hemen her zaman geleneksel kıyafet giymek ve dua başlığı takmak. Asla sentetik bir malzemeye dokunmamak. Cep telefonuna, bilgisayarlara ve hatta hiçbir elektrikli alete el sürmemek. Ne saat ne de herhangi bir mücevher takmak. Domaine dışından gelmiş bir besini asla tüketmemek. Asla gövdenin gölgesiyle bir başkasının gölgesini kesmemek...

Mevsimlik işçi olduğundan kendisi bu kurallara uymak zorunda değildi. Sadece verilen kıyafeti bağbozumu süresince giymeye mecburdu. Saat 18.00'de onu ve diğerlerini topluyorlar ve Domaine'in kuzey ucundaki bir kamp alanına götürüyorlardı; burada, Tebliğciler denilen özel görevlilerin "dünyevi" olarak nitelendirdiği normal yaşamlarına dönüyorlardı. Daha sonra füme camlı ve koyu renkli 4x4'ler, cüzamlılara yemek verir gibi onlara su ve yiyecek getiriyordu.

– Ivana, geliyor musun?

Kamyona doğru, Marcel'in peşinden gitti. Saat sabahın yedisiydi, işçi gruplarının hareket zamanı. Soğuktu, karanlıktı ve Tebliğcilerin kullandığı toplu taşıma araçları –toplama kamplarına doğru yola çıkan araçları andıran damperli kamyonlardı bunlar– son derece kasvetliydi.

Ivana şapkasını düzeltip üstü açık damperde Marcel'in yanına oturdu. Geldiğinden beri –hepi topu iki gün olmuştu– sadece birkaç mevsimlik işçiyle konuşmuştu ve güven uyandırmayan görüntüsüne rağmen en sempatik işçi oydu.

– Bir tane sarmak ister misin?

Ivana'ya tütün paketi ile içinde sigara kâğıtlarının bulunduğu

küçük kutuyu uzattı. Ivana tek kelime etmeden, yoldan kaynaklanan sarsıntılara rağmen düzgün bir sigara sarmaya başladı.

Giysi konusuna gelince, Ivana biraz hile yapmış, siyah elbisesinin altına Heattech malzemedan Uniqlo bir içlik giymişti; bu tür kurnazlıklar hoşgörüle karşılanıyordu ve Tebliğciler de üniformalarının altına kendi fanilalarını ve taytlarını giymek zorunda kalıyordu. Kasım ayında, Alsace'ta sıcaklık 10 dereceyi geçmiyordu.

Marcel sigarasını yaktı ve manzarayı seyretmeye başladı. Rasta örülmüş saçları andıran bağlar göz alabildiğine uzanıyordu. Bu belalı serüvene atılmadan önce olay yerinin topografisini incelemişti. “Domaine” olarak adlandırılan bu mülkün büyük bir bölümü bağlardan oluşuyordu. “Piskoposluk” denilen orta kısımda çiftlik binaları ve Tebliğcilerin kaldığı yerler vardı. Tamamı, katı kuralların geçerli olduğu özel bir mülktü ve hiçbir yabancıunun buraya girme hakkı yoktu.

Bu katı kurallarda tek istisna bağbozumu sırasında oluyordu, çünkü Anabaptistlerin başka çaresi yoktu: Üzümleri zamanında ve saatinde elle toplamak için iki hafta boyunca mevsimlik işçi kullanmak zorundalardı. *Hoş geldin Ivana...*

Ivana gözlerini kapatıp kendini kamyonun sarsıntılarına bıraktı. Şimdi daha iyi hissediyordu. Tarikat'ın –sevdiği basit ve organik ürünlerden– sabah kahvaltıları mükemmeldi ve Alsace kırsalının buz gibi havası tatlı bir okşayış gibi yanaklarına çarpıyordu.

Uyuşukluğu bırak kızım. Hayallere dalmak için burada de-ğilsin... Gözlerini açtı ve yanında uyuklayan Marcel'i dirseğiyle dürttü.

– Ölüm olayından haberin var mı?

– Hangi ölüm? diye sordu, sanki bir anda parmaklarının arasında yanan sigarayı hatırlamıştı.

Mevsimlik işçinin havası eski bir mahkûmu andırıyordu. Otuzlarındaydı, soluk benizliydi, ağzında neredeyse hiç diş kalmamıştı, yüzü uzundu. Dürüst görünmekten çok uzak bu çökmüş yüzde, zamanının çoğunu kodeste geçiren ve güneş ışığına hasret serserilerin sinsî bakışları vardı.

– Bana bir şapelde ceset bulunduğunu söylediler...

– Saint-Ambroise'da, evet...

Nefesinden tasarruf eder gibi sigarasından kısa fırtlar çekiyordu. Yüzünün yarısı, kurallar gereği giyilmesi zorunlu olan bir şapkanın altındaydı: Pablo Escobar tarzı hasır bir Panama şapka takmıştı.

– Olay ne? diye yeniden sordu, Ivana.

– Seni neden ırgalıyor? Polis misin?

Ivana zoraki güldü.

– Hayır, saçmalama... diye üsteledi.

– Bir hafta önce, diye sonunda anlatmaya başladı Marcel, Domaine'in yakınındaki eski bir şapelin tonozu çöktü. Altında bir adam vardı. Tarikat'ın önemli bir adamı.

– Tarikat lideri mi?

– Burada lider yok, ama Samuel piskoposu, ayinleri o yönetiyordu.

– Yönettiği başka bir şey yok muydu?

– Sana bir şey söyleyeceğim, ablacığım. Çok soru soruyorsun.

Kamyon toprak bir yola girdi, bir anda bir toz bulutu içinde kaldılar. Etraflarındaki asma kütükleri ona Suresnes'deki Amerikan mezarlığının haçlarını hatırlattı. Çocuk Hizmetleri'nin yurtları arasında sürekli olarak yer değiştirdiği dönemde, çocukluğunun birkaç yılı Suresnes'de geçmişti.

– Şapel onarımdaydı, diye bir anda yeniden konuşmaya başladı Marcel. Sarsıntıların gürültüsünü bastırmak için sesini yükseltmişti. Sanırım iskele kırılmış ve çökmüş. Samuel molozların altında kalıp ezilmiş.

– Kaza mı?

Marcel'in cevap verecek zamanı olmadı: Kamyonlar durdu. Her işçi, her zamanki gibi sessizce tek sıra halinde kamyondan indi. Ivana saymamıştı ama altmış kadar mevsimlik işçi olmalıydı. Bu da Anabaptistlerle birlikte bağlarda iki büklüm çalışacak yüz kişi demekti.

Marcel kesinlikle en mükemmel bilgi kaynağı değildi, ama bir sound box olabilirdi. En azından, onun yanındayken mevsimlik işçilerin bu olay hakkında anlattıklarını öğrenebilirdi. Bu da bir başlangıçtı.

Ivana elbette dosyayla ilgili bilgi toplamıştı. Ama Colmar jandarması da fazla bir şey bilmiyordu. Şimdilik bu olayı bir kaza olarak değerlendiriyorlar, ancak bir yandan da uzmanların bina konusundaki raporunu bekliyorlardı. Tarikat mensuplarını da sorgulamışlardı. Tam bir zaman kaybı olmuştu. Tebliğciler hem ağdalı hem de uyuşuk ve anlaşılması güç bir jargonla konuşuyorlardı.

Bunun üzerine, Colmar Savcısı Philippe Schnitzler, ağır suçları araştıran Merkez Ofis'in yegâne elemanları olan Pierre Niémans

ile Ivana Bogdanović'i, tuhaf cinayetler ve bu cinayetlere sebep olan dürtüler konusunda uzman polisleri çağırmişti. Sadece bir soruşturma göreviydi. Onlar da işbölümü yapmışlardı: Ivana iç-
riden, Niémans dışarıdan araştıracaktı.

Tebliğciler ile mevsimlik işçiler yerlerini almıştı, yani sabah duasını dinlemek için asma kütüklerinin karşısına dizilmişlerdi. Siyah elbiseli, beyaz gömleli, hasır şapkalı ve kaba ayakkabıyla erkekler. Kalın kumaştan giysileri, gri önlükleri ve organdi başlıklarıyla kadınlar. Uzaktan, Tebliğciler Amerikalı Amişlere benziyordu. Yakından da.

Ivana kafasını kaşdı (başlığını takmamıştı) ve doğan günün ışığı altında iyice belirginleşmekte olan manzarayı hayranlıkla seyretmeye devam etti. Bağların ötesinde, Alsace ovaları ve ormanları, daha ziyade hoş bir sürpriz gibiydi. İki ay önce, kötü bir rastlantı olarak aldıkları vaka, onları buradan birkaç kilometre öteye, Ren'in diğer tarafındaki Kara Orman'a sürüklemişti. Ivana aynı iç karartıcı, karanlık çam ormanlarını ve insanın kanını donduran gri gölleri görmeyi bekliyordu.

Hiç de öyle değildi. Bölge, Fransız tarzı hoş, tatlı bir kırsaldı. Sonbaharda, ağaçlar kırmızı, bakır rengiydi ya da tamamen yapraklarını dökmüştü, ama otlaklar (Tebliğciler besicilikle de uğraşıyordu) direniyordu, hâlâ yeşil, gür ve ipeksiydi.

Özellikle bağların kıskırtıcı bir güzelliği vardı. Parlak sarı yaprakları doğrudan ışığın kendisiydi ve açık renkli üzümler altın renkli benekler gibi parlıyordu. Kabukları, buruşmuş olmalarına karşın, orada çoktan oluşmaya başlamış sıvıyı taşımakta zorlanıyor gibiydi.

Birden karşılarında beliren sakallı bir adam hem Tanrı'ya hem toprağa, onların mütevazı hizmetkârlarına, buradaki mevsimlik işçilere hitap ederek konuşmaya başladı.

Toprak ve gökyüzü için
 Güneş ve yağmur için
 Ve mevsimlerin devamlılığı için
 Tanrı'ya şükredelim...

Ivana Almanca biliyordu ama Tebliğcilerin konuştuğu 16. yüzyıl lehçesinin Berlin kulüplerinin diliyle hiçbir ilgisi yoktu.

Her zaman yardımsever oldukları için onlara işgününde eşlik edecek duaların bir çevirisini vermişlerdi. Kitapçık hangi cümlelerin ne zaman koro halinde –ve Fransızca olarak– söyleneceğini de belirtiyordu.

Kendi doktrinlerini zorla benimsetmeleri söz konusu değildi. Gerçekten de değildi. Sadece her bir mevsimlik işçinin bir gerçekle bütünleşmesini istiyorlardı: Çalışmalarından elde ettikleri verim her şeyden önce Tanrı'nın ihsanıydı. Bağbozumunda çalışanlar gökyüzü ile toprak arasındaki bir aracıdan başka bir şey değildi.

Herkes koro halinde söylemeye başladı:

“Ey Rabbim, umudumuz sensin!”

Ayini yöneten kişi her sabah değişiyordu. Tarikat içinde, herhangi bir hiyerarşi yoktu. Tebliğciler, gerektiğinde bir mevsimlik işçinin bile buna tabi olmasını kabul ediyorlardı.

“Ektiğimizde ve diktiğimizde,
 Hasadı beklerken

İçimizde var olan umut için
Tanrı'ya şükre delim.”

Koro yeniden hep bir ağızdan cevap verdi:

“Ey Rabbim, umudumuz sensin!”

Ivana, sağ tarafta, biraz uzakta duran dindarları göz ucuyla inceledi, alçakgönüllülükle rolünü oynuyordu.

Gruba ait olduklarını gösteren giysilerinden ziyade fiziksel görünümleiydi: Hemen hemen hepsinin yüzleri aynıydı. Kadınlar mayasız ekmeğe gibi soluk bir beniz ile kaleme çizilmiş gibi ince yüz hatlarına sahipti, erkekler ise yuvarlak yüzlü ve çember sakallıydı, çoğu kızıl saçlıydı.

Başka bir yüzyıldan gelmiş gibiydiler, bir ellerinde Kutsal Kitap, diğer ellerinde kazma, okyanusları geçen, çölleri, dağları aşan Batılı öncüler, Doğulu hacılar dönemine aittirdi.

“Bağlardaki, sebze ve meyve bahçelerindeki çalışmalarımızı
Kutsaması için,
Elde ettiğimiz ürünlerin, ona hizmet sunabilmemiz için
Bize güç vermesi için Tanrı'ya yalvaralım.”

Ivana mırıldandı:

“Ey Rabbim, umudumuz sensin!”

Üzerlerinde gün yükselmeye başlıyordu. Birazdan gökyüzü parlak bir maviliğe kavuşacak ve ışık asma kütüklerinin arasında yayılmaya başlayacaktı. Kâğıt gibi beyaz ve ince teniyle Ivana bütün gün yüksek koruyuculu güneş kremi sürmek zorundaydı. Çok alışık olduğu bir şey değildi, ama etkiliydi.

Bir ya da iki ayeti kaçırdığını fark etti. Önemi yok. Tebliğcilerin yanındayken kelimelerle bulaşan bir tür sarhoşluk hissediyordu. Onların inancı Ivana'yı büyülüyordu. Bu derin ve sarılmaz inanç, onları aynı kaderde birleştiriyordu... Ivana onların avuç içlerinde bile aynı yaşam çizgisinin olduğunu hayal ediyordu.

Buraya geldiğinde, buram buram beyin yıkama ve dolandırıcılık kokan bir tarikatla karşılaşmayı bekliyordu. Ama bunun yeri-

ne başkalarının hayatlarına müdahale etmeyen, kusursuz ve sessiz, samimi bir çabayla ve sevgiyle karşılaşmıştı.

Ivana Tanrı'ya inanmıyordu. Ama bununla birlikte, babasının kriko darbelerinden, Sırp bombardımanından, doz aşımından bodrumlarda ölmekten ve kasten adam öldürmekten hüküm giymekten kurtulduktan (teşekkürler Niémans) sonra, yaşadığı bu berbat şeylere rağmen, yakınlık duyduğu üstün bir güce inanmak için nedenleri vardı.

Ama bu zamana kadar, nasıl ve neden diye düşünmeksizin yaşamını sürdürmekle yetinmişti.

“Toprağın nimetlerini paylaşmaya çalışan bizlerin
Çabasını kutsaması için
Tanrı'ya yalvaralım...”

Evet, onlara içtenlikle saygı duyuyordu – erinç ve mutluluk dolu yüzleriyle, dış dünyaya kapalı gözleriyle, gösterişsiz inançlarıyla saygıyı hak ediyorlardı. Ivana da bu şekilde yaşamak isterdi: En ufak bir kaygı duymadan, hiçbir şekilde yoldan çıkmadan... Ayrıca, bir gerçeğe ait olmanın huzurunu, hem örnek insan olmanın hem de vicdanlı olmanın verdiği mutluluk duygusunu tatmak isterdi...

“Ey Rabbim, umudumuz sensin!”

Cinayet, diye bir anda aklına geldi. *Samuel Wending şapelde öldürüldü ve ben bunu kanıtlayacağım*. En ufak bir kanıt, en ufak bir ipucu olmadan bu karara varmıştı ama aşırı bir öfke ve üzüntüyle kendi kendine bunu tekrarlayıp duruyordu.

– Hey, uyuyor musun yoksa? diye sordu Marcel. Gidiyoruz, ablacım.

Ivana başlığını düzeltti, elbisesinin eteklerini çekiştirdi ve sorgun dalından örülmüş küfesini aldı.

Onun gerçeği ise sevgi ve merhamet karşısında tek bir şey bilen –dünya üzerindeki kötülüğün üstünlüğüne ikna olmuş– zavalı bir polis memuresi olmasıydı.

– Bir cinayet, diye dışlerinin arasından bir kez daha mırıldandı, herhangi bir şüpheye yer yok.